

Anmeldelse – Musikterapi i psykiatrien. Årsskrift 4

Anmeldt af **Julie Exner**

Kandidat i musikterapi, diplom psykoterapeut, privat praksis Nykøbing Mors. Kontakt: schlex@tiscali.dk

Ansvarshavende redaktør *Hanne Mette Ochsner Ridder (2005)*
Musikterapi i psykiatrien. Årsskrift 4. Musikterapiklinikken, Aalborg Psykiatriske Sygehus, Aalborg Universitet. 157 sider. Pris: 125 Dkr. + porto 20 Dkr. pr. stk. Bestilling pr. email: psyk.inp@nja.dk

Musikterapiklinikkens fjerde årsskrift dokumenterer for det første musikterapiklinikkens imponerende udvikling og flid – både klinisk og forskningsmæssigt. Derudover afspejler den en interesse i at ville støtte op omkring musikterapeuters ansættelsesmuligheder i psykiatrien og i behandlingssystemer generelt. Og dette årsskrift burde læses af andre end kun musikterapeuterne, fordi der ligger en stor del væsentligt dokumentationsarbejde på højt fagligt niveau, samtidig med at det er læservenligt og overskueligt at gå til.

Årsskriftet 2005 er bredt anlagt, både hvad dokumentations- og behandlingsfokus

angår. Der er med de i alt 9 meget forskellige artikler en stor spændvidde – både hvad indhold og den enkelte forfatters kliniske erfaring og erfaring med dokumentation angår. Denne spændvidde kan både være en svaghed – men også en styrke.

Man kunne dele årsskriftet op i tre grupper af artikler:

1. På den ene side de forskningsprægede artikler som inviterer til klinisk fordybelse med udførligt casemateriale, Pedersen, Lindvang, Frederiksen og Ridder.
2. Artikler som er mere rent teoretiske og videnskabeligt fagligt orienterende, Holck

om spilleregler og Hannibal med kvalitativ undersøgelse af patientpopulation.

3. Artikler som åbner op for et indblik i nyere behandlingsfelter, hvor der endnu ikke eksisterer megen dokumentation og forskning; Hviid og Normann om musikterapi i socialpsykiatrien, Meisner om musikterapi i retspsykiatrien og Egelund Sørensen med pilotprojektet om MusiCure.

Den første gruppe: Forskningsprægede artikler med casemateriale

Pedersens kompakte forskningsartikel om modoverføring skrives tydeligvis af en meget erfaren kliniker. Artiklen rummer en fylldig gennemgang af udvikling fra modoverføring som et problem, til modoverføring som et helt centralt behandlings- og dokumentationsredskab. Dette komplekse men helt centrale behandlingsredskab beskrives med fokus på muligheden for både at tilbyde genkendelse og brydning med det identificerede i overføringen. Casematerialet indgår som en væsentlig beskrivelse af håndtering af modoverføring i den kliniske improvisation.

Lindvang og Frederiksen beskriver i deres artikler musikterapi med to meget forskellige skizofrene kvinder. Der er lagt stor vægt på den vellykkede dokumentation, hvor man ikke kan skille effekt og proces ad. Netop dette lykkes godt her, idet man på den ene side føres dybt ind i processen i den enkelte casebeskrivelse, mens der samtidig er fokus på at påvise effekten af forløbet via inddragelse af undersøgelsesmetoder og andre kilders beskrivelse af patienten under forløbet. Både Lindvangs og Frederiksens erfaring med musikterapi behandling af kontaktskrøbelige patienter, viser sig i deres årvågenhed overfor den åbning, der kan påvirkes med musikterapi, den respektfulde håndtering af skrøbeligheden og samtidig

evnen og modet til at være helt nærværende, der hvor både destruktivitet og stor forpinthed skal kunne rummes og have hjælp til at blive transformeret.

Ridder tager udgangspunkt i sin ph.d. afhandling vedrørende musikterapi med patienter med frontotemporal degeneration, FTD. Det er en stor styrke ved denne velskrevne artikel, at casematerialet fra starten er flettet ind i det komplekse teoretiske materiale. Denne særlige målgruppe med den neurologisk skadede kontaktevne, bliver i artiklen givet nyt håb igennem musikterapeutilbuddet med fokuset på den meningsfyldte samstemthed som Ridder beskriver.

Den anden gruppe: Teoretiske og videnskabeligt fagligt orienterende artikler

Holck har to store artikler om spilleregler. Hun interesserer sig for definitionen og betydning af spilleregler kontra den frie improvisation, og anvendelse i forhold til den specifikke musikterapeutiske kontekst; – musikterapi med voksne eller børn. Vi får en meget grundig musikterapiteoretisk og musikterapihistorisk gennemgang med casehistorier: Referentielle og non-referentielle spilleregler og spilleregler a. med mestrings- og læringsaspektet, – specielt ifh til børn, b. spilleregler til specifik at rumme splitting og øve integration og c. spilleregler som assessmentmodel. Behandlingsteorier bliver i artiklen vedr. voksenmusikterapi spillet ud mod hinanden i en spændende dialog – som heldigvis ikke har noget endegyldigt svar!

Hannibals artikel er derimod et første klart svar på en ren kvantitativ undersøgelse af musikterapiens anvendelse i psykiatriske institutioner i Danmark generelt og specifik med fokus på at dokumentere patientfordeling og fremmødestabilitet/DROP OUT. Ikke noget overraskende re-

sultat for musikterapeuter, men et kæmpe stykke vigtigt forskningsarbejde med henblik på at kunne begynde at påvise musikterapiens muligheder overfor andre faggrupper. Vi kommer sikkert til at høre mere herfra.

Den tredje gruppe: Artikler som åbner op for et indblik i nyere behandlingsfelter

Hviid og Normann skriver om musikterapi i socialpsykiatrien med to meget forskellige indfaldsvinkler. Normann ønsker at fremprovokere en diskussion over hvorfor behandlingsbegrebet i socialpsykiatrien er udelukket, og hvordan man kan argumentere for at tænke den ind i den socialpsykiatriske kontekst, – specielt med fokus på musikterapi. Hviid tager mere fokus i det, der er socialpsykiatriens hjertebarn, – udvikling af ressourcer. Hun fører det videre i musikterapi i socialpsykiatrisk kontekst med unge ud fra et vellykket kontinuum fra det pædagogiske over det mere støttende/supplerende til det terapeutiske rum. Hviids grundige hermeneutiske forskningsmetode med interviews beskrives.

Grøn Meisner skriver om sit arbejde som musikterapeut i retspsykiatrien. Hun har sin specielle interesse i udvikling af en tværfaglig model med musikterapi i arbejdet med patienter med anden etnisk baggrund. Musikken som overgangsmedie når der ikke er ret meget sprog men også fra kultur

til kultur beskrives. Særligt fokus på hvordan musikterapi kan hjælpe til diagnostisk at beskrive den intrapsyriske konflikt, det positive og negative selv billede og patientens egentlig traume.

Egelund Sørensen artikel omhandler et pilotprojekt, hvor specialdesignet musik, det såkaldte MusiCure, har været anvendt på Horsens psykiatriske hospital, for angste og urolige indlagte patienter som et alternativ til brug af angstdæmpende og beroligende medicin. Egelund Sørensen beskriver en overvejende stor tilfredshed med MusiCure, refereret fra både patienter og plejepersonale. Den svaghed tilfredshedsundersøgelsen har er, at det ikke er afklaret, hvorvidt plejepersonalet har være tilstede under lytningen eller ej. Og Egelund Sørensen beskriver det selv med det vigtige spørgsmål, hvorvidt MusiCure kan eller skal være en erstatning for personalekontakten?

Afrundende er det vigtigt at nævne, at selve denne bog man får i hånden med dette årsskrift, er lækkert lavet med en smuk valgt type og god opstilling med den enkelte forfatters præsentation og den gennemgående gode formatering. Der er et lille problem med afstandsknappen, der måske først svigtede i trykken?, hvor enkelte linjer står som et langt volapykord i stedet for en sætning, som dog – idet, det ikke sker alt for tit, – ikke forstyrrer indholdet, med kun optikken.